

Farský list

18

2017

ročník XII.

27.8.2017 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Úvodník

„Vo roku 2012 sme chceli prediť naše staré päťmiestne auto a kúpiť si iné, hovorí Štefan. Už mali jedno vyhladené v Nemecku (cez internet), ale staré potrebovali prediť. Modlili sa k Bohu. A Boh nenechal na seba dlho čakať. Zmienil sa o potrebe jednému Nemcovi, žijúcemu v blízkej dedine, a on im o dva dni z ničoho nič povedal, že jeho rodina plánuje kúpiť staršie ojazdené auto. Boh zasiahol a poslal kupca! Kupec sa rozhodol dať peniaze dopredu, aby si mohli najprv kúpiť nové auto pre rodinu. Bolo to neuveriteľné. Ten istý deň, čo dostali peniaze, vycestoval do Kolína, kúpil v autobazáre sedemmiestne štvorročné auto a doviezol ho domov. Peniaze boli minuté, nové auto doma a dátum prepisu starého auta si určili na ďalší týždeň. Na druhý deň mal zaviesť dcérku Máriu na plavecký tréning. Išiel starým autom, ktoré však už malo budúceho majiteľa. Z hlavnej cesty treba odbočiť doprava na vedľajšiu. Nič zlého neočakával. Zapol smerovku doprava. Obyčajne sa vodič nepozera do zrkadiel, keď odbočuje z hlavnej cesty doprava, veď teoreticky sa nič nemôže stať. Nikto nikomu cestu nekríži. Pred stočením volantu doprava však počul vnútorný hlas Svätého Ducha: „Pozor! Pozri sa do pravého zrkadla!“ V tisícine sekundy si povedal: *Do pravého? A načo? Veď sa nič nemôže stať, nik ma nemôže ohroziť, odbočujem predsa doprava.* Ale hlas bol naliehavý, a tak sa tam pozrel. Čo v šoku v pravom zrkadle nevidel?! Sprava(!), ho obiehala pomerne veľká dodávka! *Vidím dobre?!* Sprava ho obiehla dodávka s číslom zo Senice! V šoku so stlačenou spojkou a vyradenou rýchlosťou len hľadel pred seba, neschopný slova. *Je to možné?! Veď mal dokonca zapnutú smerovku, že idem odbočovať doprava! Zlý sen?!* Hneď sa mu v hlave začali vynárať obrazy možného ďalšieho vývoja: Okrem toho, že zrážka mohla ohroziť životy detí vzadu, čo s predajom auta? Nemec nám tak dôveroval: dal nám peniaze dopredu, nové auto bolo kúpené, peniaze minuté a – auto nabúrané, prevalené: možno síce do šrotu! Zalial ho studený pot. Hneď od vďačnosti vykrikoval: „*Vďaka, Svätý Duchu, za upozornenie na zrážku! Ty si nás zachránil! Hurá! Vďaka! Zlomok sekundy a dodávka by bola v našom predanom aute! Ty si záchranca! Ty inšpirátor! Ty si veľký Pomocník! Nenecháš veriaceho napospas satanovi, ktorý to celé dôkladne naplánoval! Nechal vodiča obiehať sprava pri zapnutej smerovke doprava! Unikli sme hrozným dôsledkom pre našu rodinu! Ty si nás zachránil! Aký som ti vďačný, Duchu Boží! Aleluja!*“ Deti na zadných sedadlách počúvali, nechápajúc ockove výkriky radosti. Stotina sekundy a mohli ich vyberať zo zničeného auta. A čo

s Nemcom? Nemali by mu z čoho jeho peniaze vrátiť, museli by mu asi dať „nové“ sedemmiestne auto. Čo by mu tak povedal? *Vaše auto je na šrotovisku alebo Opravte si ho, nemôžem za to, že obiehal sprava?* Boh sa však o všetko toto postaral. Videl tie hrozné dôsledky dopredu, kým ja som nič netušil, a ukázal nám svoju milosť a milosrdenstvo. Upozornil ma svojím Duchom na zrážku. A odo mňa chcel, aby som počúvol jeho hlas. Ten hlas je tichý. Ale kto prijal Ježiša Krista za svojho Pána, ten ho pozná. Je to hlas Záchrancu. Boh aj od nás chce, aby sme počúvali jeho hlas. Určite unikneme hrozným dôsledkom pre naše rodiny i pre nás osobne. *„Kto má uši na počúvanie, nech počúva.“*

o. Rastislav (protopresbyter)

Myropomazanie

Drahí bratia a sestry, od 1. septembra naša cirkev zavádza prax rozdávanie Eucharistie deťom, s čím sú spojené aj určité pravidlá, ktoré treba rešpektovať a dodržiavať.

Všetky pravidlá smerujú k jednému – k prirodzenému a zároveň dôstojnému prijímaniu Eucharistie nielen deťmi, ale i ostatnými veriacimi. Ak rodič, dieťa a kňaz dokážu spolu komunikovať a pripraviť sa na tento okamih, pre cirkevné spoločenstvo to bude slávnostná chvíľa a povzbudenie. Naopak, ak sa príprava, i vedomostná, zanedbá, môže to spôsobiť rozruch, stratu pokoja, pohoršenie a nakoniec i hriech.

Iniciačné sviatosti by sa mali prijímať v strede vlastného cirkevného spoločenstva, nie iba v úzkom kruhu rodiny. Dieťa je totiž krstom začlenené do cirkevného spoločenstva a zdieľa s ním jeho život, jeho prežívanie a budovanie vzťahu s Bohom. Slávenie Eucharistie je vrcholom tohto vzťahu – je to bytostné spojenie s Kristom. Pre východného kresťana, teda aj gréckokatolíka, to znamená, že Eucharistia je poslednou z iniciačných sviatostí. Udeľuje sa až po sviatosti krstu, kde sa dieťa človeka stáva Božím dieťaťom, a po sviatosti myropomazania, kde ho naplňa Svätý Duch. Preto aj v Gréckokatolíckej cirkvi platí, že Eucharistiu nemôže prijímať dieťa, hoc i malé, ktoré nebolo pokrstené a myropomazané.

Ak dieťa, ktoré je podľa cirkevného práva gréckokatolíkom, bolo z tých či oných dôvodov iba pokrstené, napríklad v rímskokatolíckom kostole, má najprv prijať vo svojej cirkvi sviatosť myropomazania. Nie je dobré odkladať toto prijatie až na neskorší vek. Až potom môže prijať Eucharistiu.

Na našom území rímskokatolíci často navštevujú gréckokatolícke bohoslužby a naopak. V tomto prípade platí, že sa každý má riadiť cirkevnoprávnymi zásadami platnými v jeho materskom cirkevnom spoločenstve. Dieťa, ktoré je rímskokatolíkom, sa má riadiť zásadami platnými v jeho vlastnej cirkvi. Tie mu dovoľujú prijímať Eucharistiu až od veku stanoveného Rímskokatolíckou cirkvou, ktorý je pre ne záväzný. Nebolo by dobré ignorovať skutočnosť, že v tradícii tejto cirkvi sa prijatie Eucharistie odďaľuje na obdobie po prvej svätej spovedi. A to platí aj pre deti, ktoré síce boli pokrstené v Gréckokatolíckej cirkvi, možno aj dostali i sviatosť myropomazania, ale podľa cirkevného práva sú rímskokatolíkmami.

Niekedy však rodičia žijú dlhodobo v inom spoločenstve, než je ich vlastné. Môže to vytvárať rôzne nepríjemné situácie. Gréckokatolícka a Rímskokatolícka cirkev na Slovensku majú odlišné prikázané sviatky, rôznu pôstnu disciplínu aj rôzne prežívanie sviatostného života i udeľovanie samotných sviatostí. Za istých okolností, ktoré právo Katolíckej cirkvi jasne definuje, môžu rodičia požiadať o prestup do cirkevného spoločenstva Katolíckej

cirkvi, v ktorom praktizujú svoju vieru. Vždy sa však musia riadiť zásadami a právom tej cirkvi, do ktorej oficiálne patria, nie tej, v ktorej prijímajú sviatosti a žijú spoločenstvo.

V praxi to znamená, že rímskokatolícke dieťa prijme počas rozdávania Eucharistie v gréckokatolíckom chráme iba požehnanie, kým gréckokatolícke má právo za istých okolností dostať Eucharistiu aj počas rímskokatolíckej svätej omše. Toto právo nie je automatické. V prvom rade dieťa musí prijať všetky iniciačné sviatosti. Zároveň si toto právo nemôže uplatniť v situácii, keď malo možnosť prísť k Eucharistii v gréckokatolíckom chráme. Teda prijímanie Eucharistie v rímskokatolíckom kostole počas svätej omše sa týka naozaj prípadov, keď je dieťa s rodičmi bez možnosti navštíviť gréckokatolícku svätú liturgiu, teda ak to fyzicky nemôže vykonať. Zároveň treba vopred, ešte pred omšou, o tom v pokoji upovedomiť rímskokatolíckeho kňaza. Ide najmä o diaspóru či čas dovoleniek.

Kňaz nemá priestor a čas zisťovať cirkevnú identitu dieťaťa, ak už prebieha rozdávanie Eucharistie. Preto treba, aby rodič minimálne sprevádzal dieťa na prijatie Eucharistie a dozrel na správne konanie svojho dieťaťa. Ideálne je, aby najprv sám prijal Eucharistiu a potom aj dieťa. Takýto postup zaručuje, aby Eucharistiu neprijímali bez vedomia rodiča deti patriace do Rímskokatolíckej cirkvi. Ak s tým rodič súhlasí, je toto porušovanie cirkevného zákona jeho hriech. Rodiča pri privádzaní dieťaťa môže výnimočne nahradiť aj iná zodpovedná staršia osoba – starý rodič, krstný rodič... Tu môže nastať situácia, že dieťa, ktoré je rímskokatolíkom alebo nie je myropomazané, bude chcieť prijať Eucharistiu. Kňaz v tomto prípade, ak má túto vedomosť o dieťati, mu nemá podať Eucharistiu. Dieťa tak môže zažiť zahanbenie pred celým spoločenstvom. Preto je dôležité náležitou prípravou v rodine i vo farnosti predísť tomuto zraneniu dieťaťa. Tento zážitok môže mať potom veľký negatívny vplyv na jeho ďalší duchovný život a vzťah s Bohom a Cirkvou.

V prípade malých detí je nutné uvedomiť si, že nevnímajú dostatočne dôležitosť situácie. Preto je potrebný upokojujúci fyzický kontakt s rodičom. Malé dieťa je vhodné privádzať na Eucharistiu na rukách, neskôr ho viesť za ruku. Ak treba, rodič po prijatí Eucharistie asistuje kňazovi pri jej podávaní dieťaťu tak, aby nedošlo k jej zneucteniu. Preto malé deti majú prijímať Eucharistiu iba pod spôsobom vína. Kňaz má zvoliť také víno, ktoré na jednej strane spĺňa všetky liturgické normy a na druhej strane je jeho prijímanie pre dieťa príjemné. V opačnom prípade sám riskuje zneuctenie Eucharistie. Deti do piatich rokov rodič má privádzať na prijatie Eucharistie za ruku. Staršie deti môžu pristupovať k Eucharistii samostatne v rade s rukami zloženými na hrudi do kríža, ale vždy v sprievode rodiča. Pri prijímaní zaklonia hlavu a otvoria ústa.

Eucharistia sa dieťaťu nesmie vnucovať! Ak ju dieťa odmieta či sa z rôznych dôvodov hádže, je nepokojné, alebo plače, netreba mu ju podávať nasilu. Preto treba dieťa na prijatie Eucharistie správne vopred pripraviť. Rodič si to môže doma s dieťaťom vyskúšať napríklad s kúskom žemle namočenej napríklad v hroznovom nápoji. Základom je však pokojná atmosféra počas samotnej liturgie. Tá predpokladá včasný príchod na liturgiu a nie náhlenie, ktoré je neraz sprevádzané stresom a krikom. Dieťa má byť upokojené už doma a tento stav treba udržiavať až do konca svätej liturgie.

Ak má dieťa sedem rokov, zaväzuje ho eucharistický pôst, ktorý v našich podmienkach trvá hodinu pred prijatím Eucharistie. Ide o zdržanlivosť od jedla a nápojov s výnimkou vody. Jej prijatie v nevyhnutnom množstve nenarúša eucharistický pôst. Aj keď mladšie deti tento pôst nezaväzuje, treba, aby rodičia svoje deti primerane ich schopnostiam a veku viedli k jeho dodržiavaniu a postupnému získavaniu prirodzených návykov. Aj z tohto dôvodu je

nevhodné prinášať do chrámu jedlo a dávať ho deťom (okrem nutných prípadov) v chráme počas bohoslužieb. Na jednej strane to vyrušuje ostatných veriacich a zároveň to nabáda deti so slabšou vôľou, aby samy siahli po jedle. Ak treba, je vhodné občerstviť ho iba čistou vodou.

Pre liturgické slávenie v Gréckokatolíckej cirkvi je typická práve jednota v spoločenstve, v Božej rodine, pri eucharistickom stole. Zároveň je neodmysliteľnou súčasťou tohto slávania aj istá vznešenosť, lebo to, čo sa deje vo svätyni, je vždy a zakaždým jedinečná udalosť. Preto prijímanie Eucharistie deťmi rovnako ako prijímanie dospelými má mať nielen praktický, ale aj slávnostný priebeh. Človek sa fyzicky spája s Bohom v osobe Ježiša Krista. A podobne ako pri manželstve sa veriaci a Kristus stávajú jedným telom. Jeho telo a krv sa stáva jedným zo stavebných prvkov nášho fyzického tela. A v oveľa väčšom meradle to platí v duchovnom svete – vo vzťahu duše a Boha. Je to tajomné zjednotenie sa ohlásené už pri krste.

Nedostatočná príprava či ľahostajnosť môžu mať preto hlboký negatívny dosah nielen na dieťa, ale aj na celé spoločenstvo. A naopak. Rodičia nemôžu očakávať, že túto prípravu vykoná kňaz. Je to ich úloha, ktorú na seba vzali v okamihu krstu. Sú povinní odovzdávať vieru svojim deťom, začleňovať ich do vlastného cirkevného spoločenstva a odhaľovať im životodarné tajomstvá vzťahu s Bohom, ktorý treba budovať od počatia. Vzťahu, ktorý raz ich deti budú odovzdávať svojim deťom tak, ako sa cez stáročia odovzdávala v Gréckokatolíckej cirkvi tradícia podávania Eucharistie deťom.

e. Matúš (kaplán)

FARSKÉ OZNAMY

- ❖ V utorok, 29.08. 2017 si pripomíname Sľúbenie hlavy Jána Krstiteľa. Sv. liturgia bude o 18.00, nakoľko je aj štátny sviatok. Tento deň je zdržanlivosť od mäsa.
- ❖ Tento týždeň je prvopiatočný. Spovedáme ako zvyčajne. Povzbudzujeme hlavne deti, aby prijali sviatosť zmierenia pred vstupom do nového školského roka.
- ❖ V piatok. 01.09.2017 je voľnica.
- ❖ V sobotu, 02.09.2017 je v našej farnosti ako zvyčajne mariánske večeradlo.
- ❖ V piatok, 08.09.2017 je odporúčaný sviatok Narodenie Presvätej Bohorodičky. Sv. liturgie s myrovaním budú o 08:00 (csl) a 18.00 hod.
- ❖ Odpustová slávnosť v našej farnosti bude v nedeľu, 17.09.2017.

Vydáva: **Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov**

Internet: www.grkat-sekcov.sk

e-mail: farnosťsekčov@gmail.com

Tel: 051/7725540

Tlač: **A-print, s.r.o., Urbánkova 13, Prešov**

